

SADRŽAJ

Uvod	13
------------	----

PRIBLIŽAVANJA

I. Pamćenje i samoposmatranje

<i>Medijalno ovekovečenje XIX veka</i>	23
1. Vidljivost i čujnost	25
2. Trezori sećanja, riznice znanja, skladištenje podataka	27
3. Opis, reportaža, „realizam”	37
4. Statistika	45
5. Vesti	49
6. Fotografija	59

II. Vreme

<i>Kada je bio XIX vek?</i>	65
1. Hronologija i karakter epohe	65
2. Kalendar i periodizacija	69
3. Cezure i prelazi	72
4. Sattelzeit – viktorijansko doba – <i>Fin de Siècle</i>	77
5. Sat i ubrzanje	87

III. Prostor

<i>Gde se nalazi XIX vek?</i>	97
1. Prostor/vreme	97
2. Metageografija – imena prostora	99
3. „Mental maps”: vizije prostora i njihova relativnost	107
4. Prostori interakcije: kopno i more	115

5. Prostorno planiranje: prostor i moć	124
6. Teritorijalnost, dijaspora, granica	128

PANORAME

IV. Nastanjeni i pokretni	137
1. Dimenzije i tendencije	137
2. Demografske katastrofe i demografski prelazi	144
3. Nasleđe međunarodnih migracija iz ranog novog veka: kreoli i robovi	148
4. Kažnjenička kolonija i egzil	153
5. Masovna bekstva i etnička čišćenja	159
6. Interne seobe i transformacije trgovine robljem	164
7. Migracija i kapitalizam	173
8. Globalni motivi	184
V. Životni standard	
<i>Rizici i sigurnost materijalne egzistencije</i>	<i>187</i>
1. „Životni standard” i „kvalitet života”	187
2. Produženje životnog veka i „homo hygienicus”	190
3. Strah od zaraza i prevencija	198
4. Opasnosti u pokretu, stare i nove	204
5. Prirodne katastrofe	216
6. Glad	220
7. Revolucije u poljoprivredi	230
8. Siromaštvo i bogatstvo	235
9. Globalizovana potrošnja	244
VI. Gradovi	
<i>Evropski obrasci i ćudljivost na svetskom nivou</i>	<i>259</i>
1. Grad kao pravilo i kao izuzetak	259
2. Urbanizacija i urbani sistemi	266
3. Između deurbanizacije i naglog rasta	273
4. Specijalni gradovi, opšti gradovi	281
5. Zlatno doba lučkih gradova	292
6. Kolonijalni gradovi, „Treaty Ports”, imperijalne metropole	299
7. Unutrašnji prostori i podzemna železnica	313
8. Simbolika, estetika, planiranje	328

VII. Pogranične oblasti

<i>Pokoravanje prostora i napad na nomadski način života</i>	339
1. Invazije i nastajanje pograničnih oblasti	339
2. „Divlji zapad” u Severnoj Americi	348
3. Južna Amerika i Južna Afrika	364
4. Evroazija	373
5. Kolonijalizam doseljenika	385
6. Osvajanja prirode: nasrtaji na biosferu	392

VIII. Imperije i nacionalne države

<i>Istrajnost carstava</i>	411
1. Tendencije: diplomatija velikih sila i širenje imperija	411
2. Putevi ka nacionalnoj državi	421
3. Imperije: šta ih drži na okupu	438
4. Imperije: tipovi i poređenja	447
5. Imperije: slučajevi i granični slučajevi	453
6. Pax Britannica	469
7. Imperije: kako se u njima živelo	480

IX. Sistemi sila, ratovi, internacionalizam

<i>Između dva svetska rata</i>	489
1. Krivudav put ka globalnom sistemu država	489
2. Prostori poretka	495
3. Ratovi: mirna Evropa, nemirne Azija i Afrika	502
4. Diplomacija: politički instrument i interkulturalno umeće	513
5. Internacionalizam i normativna univerzalizacija	524

X. Revolucije

<i>Od Filadelfije, preko Nandinga, do Sankt Peterburga</i>	533
1. Revolucije – odozdo, odozgo i otkud god?	533
2. Revolucionarni Atlantik.	541
3. Tenzije iz sredine veka	561
4. Evroazijske revolucije nakon 1900. godine	576

XI. Država

<i>„Minimal government”, vladalačka pompa i „povinovanje budućnosti”</i>	591
1. Poredak i komunikacija: država i političko	591
2. Ponovno otkrivanje monarhije	598
3. Demokratija	612

4. Uprava	623
5. Mobilizacija i disciplinovanje	634
6. Samoosnaživanje: politika iz periferne defanzive	643
7. Država i nacionalizam	647

TEME

XII. Energija i industrija

<i>Ko je, kada i gde oslobodio Prometeja?</i>	655
1. Industrijalizacija	655
2. Energetski režim: stoleće uglja	668
3. Trase privrednog (ne)razvoja	675
4. Kapitalizam	684

XIII. Rad

<i>Fizički temelji kulture</i>	691
1. O značaju zemljoradnje	693
2. Mesto rada: fabrika, gradilište, kancelarija	703
3. Putevi emancipacije u svetu rada: Robovi, kmetovi, oslobođeni seljaci	717
4. Asimetrija najamnog rada	726

XIV. Mreže

<i>Domet, gustina, rupe</i>	731
1. Saobraćaj i komunikacije	733
2. Trgovina	745
3. Novac i finansije	751

XV. Hijerarhije

<i>Vertikale u društvenom prostoru</i>	765
1. Globalna istorija društva?	765
2. Aristokrate u (laganom) opadanju	771
3. Građanin i kvazigrađanin	782

XVI. Znanje

<i>Proliferacija, konsolidacija, distribucija</i>	801
1. Svetski jezici: Prostranstva komunikacije	803
2. Opismenjavanje i školovanje	810
3. Univerzitet kao izvozni proizvod evropske kulture	821

4. Mobilnost znanja i prevođenje	832
5. Humanističke nauke o sopstvenoj civilizaciji i tuđim civilizacijama	837
XVII. „Civilizovanje” i razgraničavanje	851
1. „Civilizovani svet” i njegova „misija”	851
2. Emancipacija robova i „belačka suprematija”	863
3. Odbrana od stranaca i „rasna borba”	882
3. Antisemitizam	892
XVIII. Religija.	901
1. Pojam i uslovi religioznosti	901
2. Sekularizacija	908
3. Religija i imperija	915
4. Reforme i obnova	922
Zaključak	
<i>Mesto XIX veka u istoriji.</i>	<i>931</i>

PRILOG

Pogovor	949
Lista skraćenica	951
Napomene.	953
Literatura	1037
Indeks ličnih imena.	1131
Indeks geografskih imena	1151